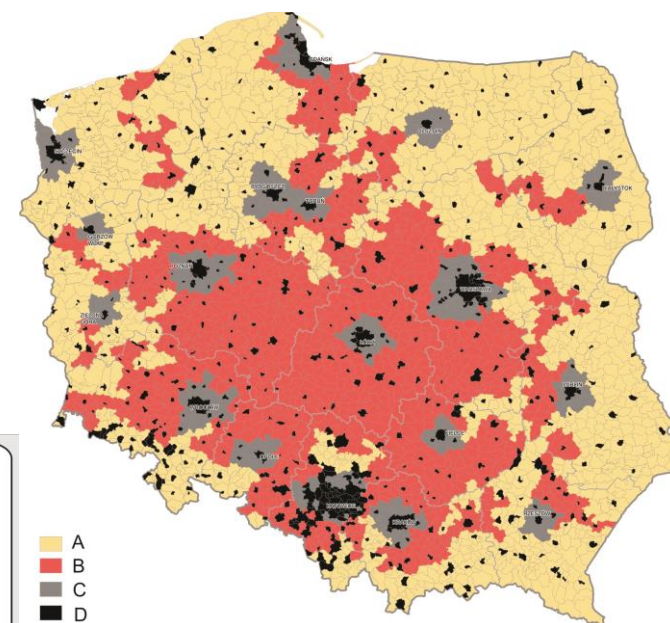
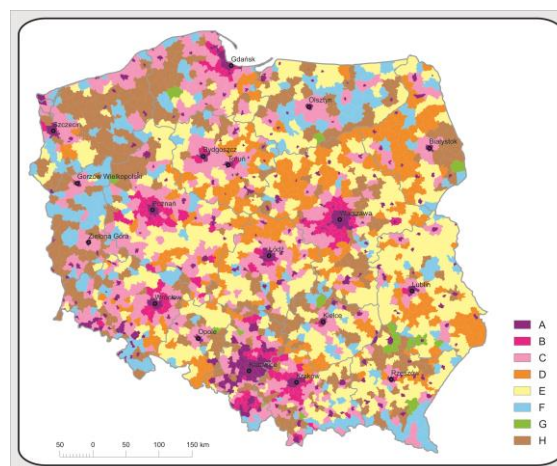
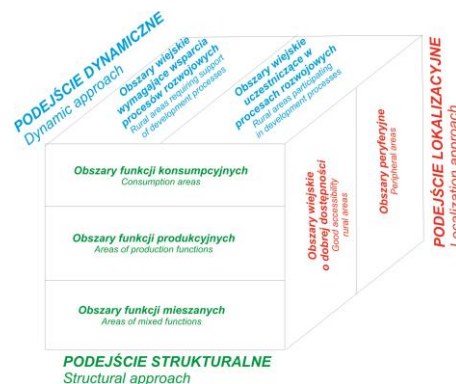
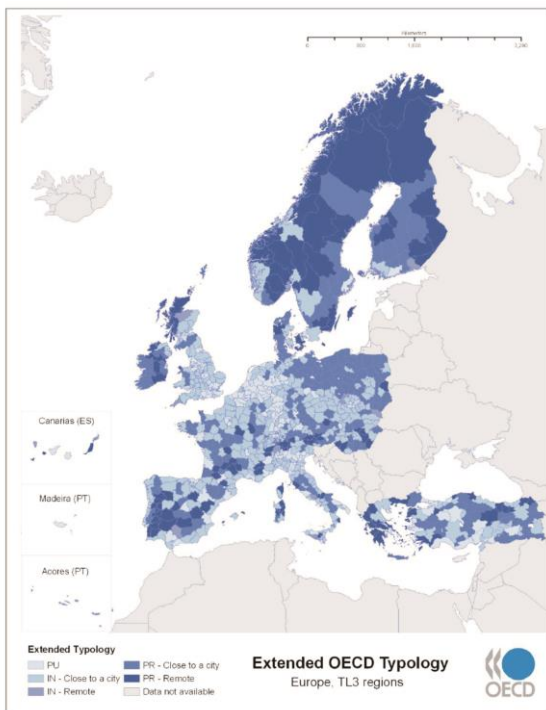

Praktyczny wymiar koncepcji obszarów funkcjonalnych

Prof. dr hab. Jerzy Bański

Czynnikiem rozwoju regionalnego jest aktywizacja potencjału wewnętrznego regionu determinowanego przez posiadane zasoby (Romer 1990). Wysoki poziom potencjału własnego wpływa dodatnio na tworzenie korzystnych warunków życia dla mieszkańców, a endogeniczna aktywność może spowodować „samopodtrzymywalny” rozwój społeczny i gospodarczy.

Podobne założenia przyświecają przy teoretycznej perspektywie określanej jako **kapitał terytorialny** (Camagni 2008), **zdolności endogenne** (Scott and Storper 2003) lub **lokalne uwarunkowania i lokalne usieciowienie** (Fujita et al., 1999).

Prof. dr hab. Jerzy Bański

We współczesnym okresie programowania (2014-2020) **wymiar terytorialny** jest jedną z głównych jego zasad. Zakłada się bowiem **odejście od postrzegania terytorium poprzez pryzmat granic administracyjnych**, przykładając większą uwagę do wewnętrznych potencjałów, istotnych zasobów i barier rozwojowych.

W krajach Unii Europejskiej kształtuje się zatem nowy paradygmat polityki rozwoju przestrzennego, który w większym niż dotychczas stopniu uwzględnia **lokalną specyfikę**. Taki schemat ma **zwiększyć efektywność wydatkowania publicznych środków**.

Prof. dr hab. Jerzy Bański

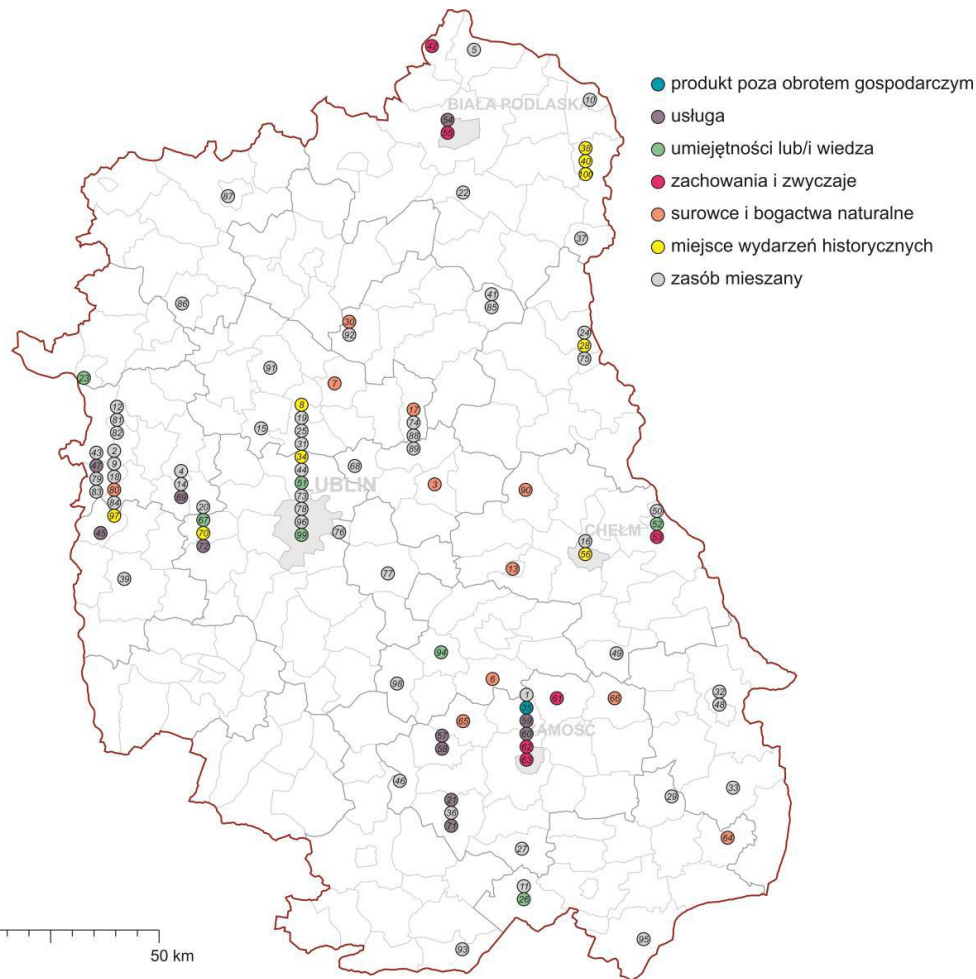

WOJEWÓDZTWO	SPECJALIZACJA INTELIGENTNA (S3 Platform)
dolnośląskie	ICT: zaawansowane systemy produkcyjne (działalność usługowa informacje)
	Zaawansowane systemy produkcyjne (telekomunikacja, elektronika)
	Medycyna: zdrowie publiczne i bezpieczeństwo
	Medycyna: Publiczne zdrowie i jakość życia (Biotechnologia)
kujawsko-pomorskie	Wyroby z tworzyw sztucznych
	Motoryzacja, techniczne środki transportu, automatyka przemysłowa
	Narzędzia, formy i wyroby z tworzyw sztucznych
	Kultura, sztuka, przemysły kreatywne
	Medycyna, usługi medyczne, turystyka uzdrowiskowa
	Bezpieczna żywność i spersonalizowane przetwarzanie żywności, nawozy,
podkarpackie	ICT
	Innowacje społeczne
	Zaawansowane materiały
	Biotechnologia
	Nanotechnologia
	Fotonika
	Ekorozwój
	Sektor rolno-spożywczy
	Lotnictwo

Prof. dr hab. Jerzy Bański

Inteligentna specjalizacja regionu bazuje na unikatowych cechach i wewnętrznych zasobach regionalnych, z uwzględnieniem potencjału **przedsiębiorczości mieszkańców i działalności naukowo-badawczej** lokalnych ośrodków akademickich.

Lokalizacja wyselekcjonowanych zasobów według rodzaju

Prof. dr hab. Jerzy Bański

Modele przekształceń terytorialnych powinny odnosić się bardziej do określonych obszarów funkcjonalnych niż regionów administracyjnych.

Obszary funkcjonalne charakteryzują się bowiem określonymi cechami, które wyróżniają je spośród szerokiego spektrum obszarów; natomiast regiony są wewnętrznie zróżnicowane.

Wybór obszarów funkcjonalnych powinien jednak uwzględniać regionalne lub ponadregionalnych struktury (zespoły sąsiadujących regionów), co pozwoli odpowiedzieć na konkretne potrzeby i oczekiwania władz regionalnych i lokalnej społeczności.

Prof. dr hab. Jerzy Bański

Współczesne planowanie rozwoju polskiej przestrzeni stwarza potrzebę rozpoznania jednostek terytorialnych pod kątem ich specyfiki przyrodniczej i społeczno-gospodarczej oraz klasyfikacji obszarów mającej na celu zaprogramowanie odpowiednich działań.

OBSZARY FUNKCJONALNE TO ZWARTE ZBIORY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH O OKREŚLONYCH CECHACH STRUKTURY SPOŁECZNO-EKONOMICZNEJ, WOBEC KTÓRYCH MOŻNA ZAPROPONOWAĆ PODOBNE ROZWIĄZANIA ROZWOJOWE

Prof. dr hab. Jerzy Bański

Wyznaczenie obszarów funkcjonalnych służy **wyodrębnieniu terytoriów o znaczeniu krajowym, w tym obszarów zagrożeń wymagających szczegółowych studiów i planów.**

Obszar funkcjonalny = obszar problemowy ???

TYPY OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH:

1. Określone w odniesieniu do całego **systemu osadniczego, wyznaczone na podstawie stopnia urbanizacji**, obejmujące obszary miejskie – rdzenie i ich strefy funkcjonalne – i obszary funkcjonalne wiejskie,
2. Wyznaczone na podstawie typu **potencjału rozwojowego** ze względu na występowanie szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej i warunków dla polityki rozwoju w skali makroregionalnej,
3. Wyznaczone ze względu na **możliwość wystąpienia konfliktów przestrzennych** związanych ze sposobem wykorzystania ich potencjału przyrodniczego i kulturowego,
4. **Wymagające restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji** przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej. Na tych **obszarach dochodzi do kumulacji problemów o charakterze społeczno-gospodarczym**, co staje się barierą dla osiągnięcia spójności przestrzennej kraju.

Prof. dr hab. Jerzy Bański

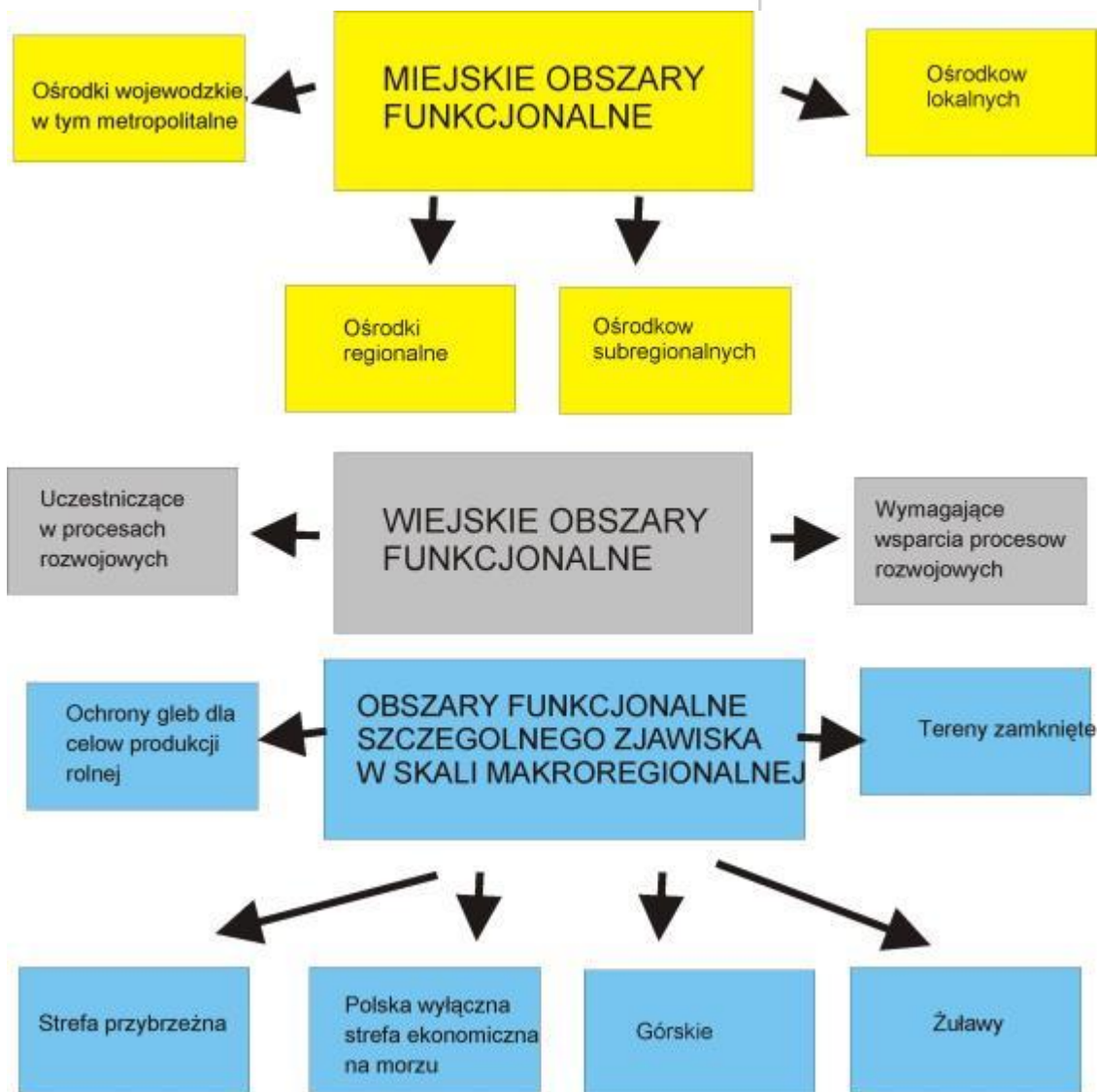

**OBSZARY KSZTAŁTOWANIA POTENCJAŁU
ROZWOJOWEGO**

- Cenne przyrodniczo
- Ochrony krajobrazów kulturowych
- Ochrony i kształtowania zasobów wodnych
- Strategicznych złóż kopalin

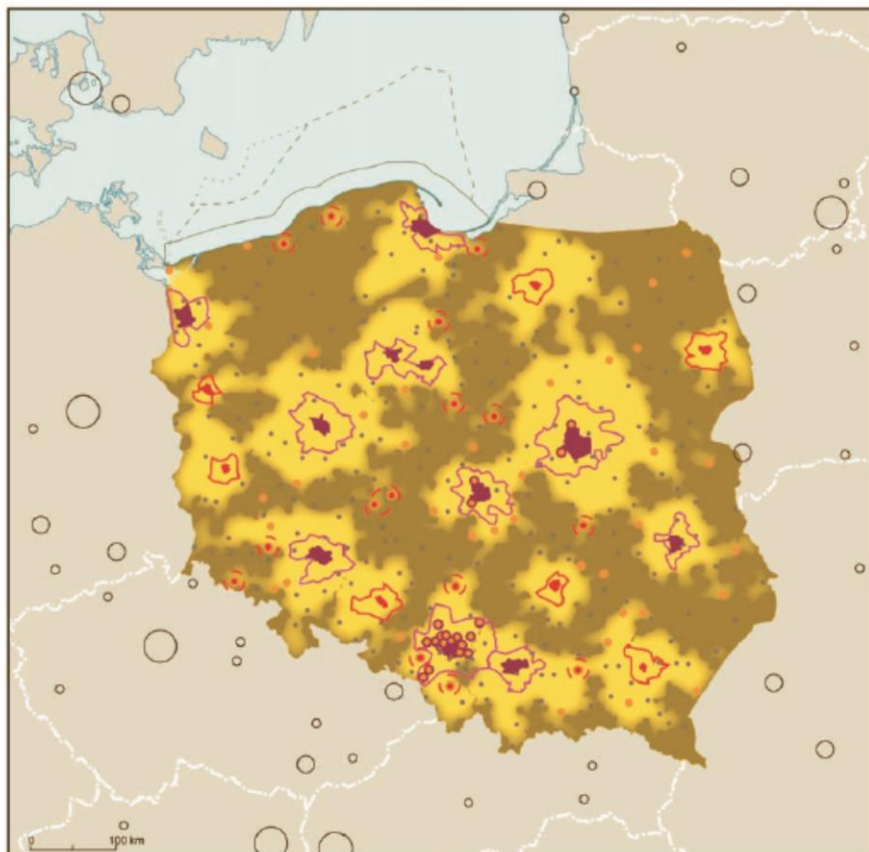
**OBSZARY FUNKCJONALNE WYMAGAJĄCE
ROZWOJU NOWYCH FUNKCJI PRZY UŻYCIU
INSTURMENTOW WŁAŚCIWYCH POLITYCE
REGIONALNEJ**

- O najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych
- Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze
- Obszary o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe
- Przygraniczne
- Obszary o najniższej dostępności transportowej
- do ośrodków wojewódzkich

Prof. dr hab. Jerzy Bański

Categories of cities

Capitals of voivodeships

- metropolitan
- national centres with certain metropolitan functions
- regional centres
- sub-regional
- sub-regional within the limits of functional areas of cities
- local

Functional areas of urban centres

Voivodeship – requirement

- metropolitan
- national

Regional -

- recommendation

Rural functional areas

- participating in development processes
- requiring support of development processes

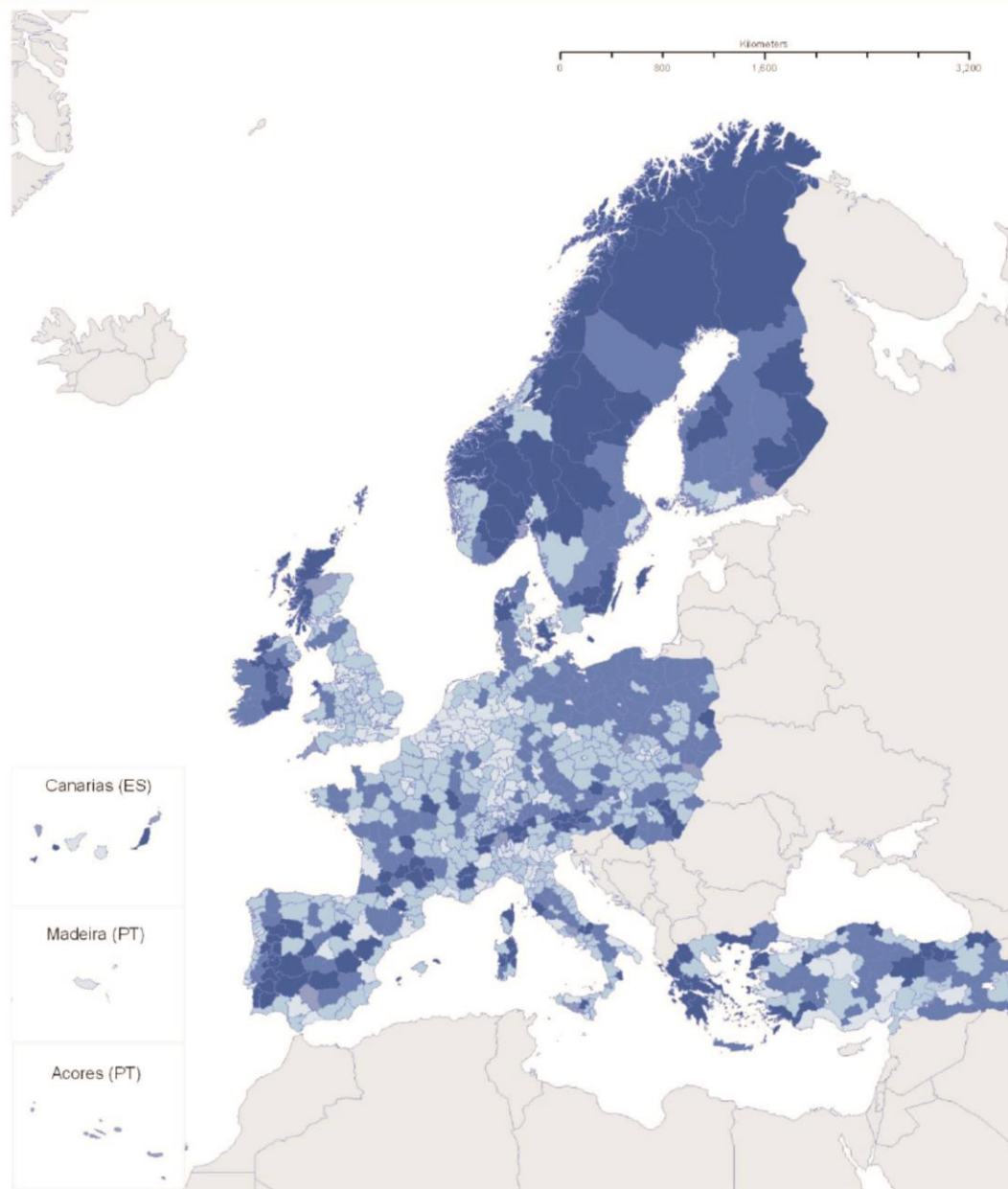
Note:
The map presents approximate ranges and categories of cities below voivodeship cities. Areas involved in development processes were delimited on the basis of the share of commuters according to the data of the Central Statistical Office.

Obszar funkcjonalny jest zwartym układem przestrzennym składającym się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju.

Elementem nadrzędnym typologii jest miejski obszar funkcjonalny, którego dostępność wyznacza nam wiejskie obszary funkcjonalne uczestniczące w procesach rozwojowych (dobrze dostępne) lub wymagające wsparcia procesów rozwojowych (słabo dostępne).

Obszary położone z dala od dużych aglomeracji nie mogą generować procesów rozwojowych?!!

Czy w obliczu bardzo dynamicznego rozwoju komunikacji elektronicznej oraz rozwoju usług w ośrodkach lokalnych, tradycyjnie rozumiana dostępność komunikacyjna (samochodowa i kolejowa) ma kluczową rolę rozwojową?

Extended Typology

PU	PR - Close to a city
IN - Close to a city	PR - Remote
IN - Remote	Data not available

Extended OECD Typology

Europe, TL3 regions

Modyfikacja typologii regionów OECD
zaproponowana przez Komisję
Europejską (Dijksta L., Ruiz V, 2010)
PU – głównie miejskie, IN – pośrednie,
PR – głównie wiejskie

I ETAP

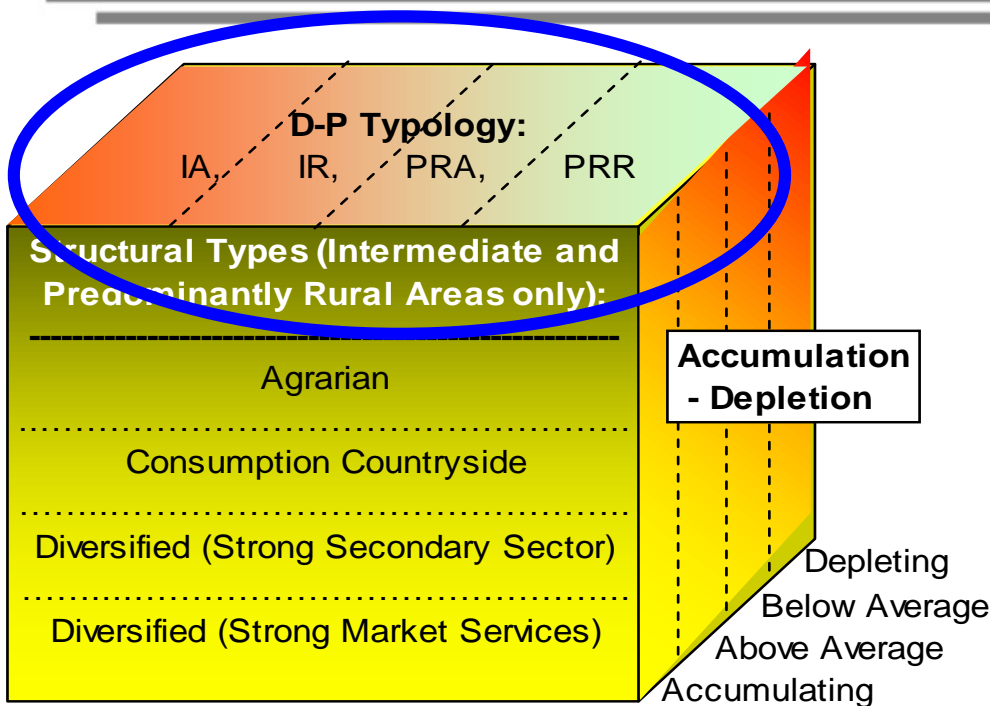
udział mieszkańców wsi w regionie,
„Miejskie” *Predominantly Urban* - poniżej 15%,
„Przełściowe” (*Intermediate*) - 15%-50%
„Wiejskie” (*Predominantly Rural*) - ponad 50%.

II ETAP

czasu dojazdu połowy mieszkańców regionu
do najbliższego ośrodka liczącego ponad 50
tys. ludności.

„Odległe” (*Remote*) - ponad 60 minut
„W pobliżu miasta” (*Close to a city*) – poniżej
60 min

Wg tej typologii w Polsce mieszka:
w regionach „miejskich” 23% ludności
„pośrednich w pobliżu miasta” – 29%,
„pośrednich” – 2%, „wiejskich w pobliżu
miasta” – 45%, zaś w „peryferyjnych
wiejskich” – 1%.

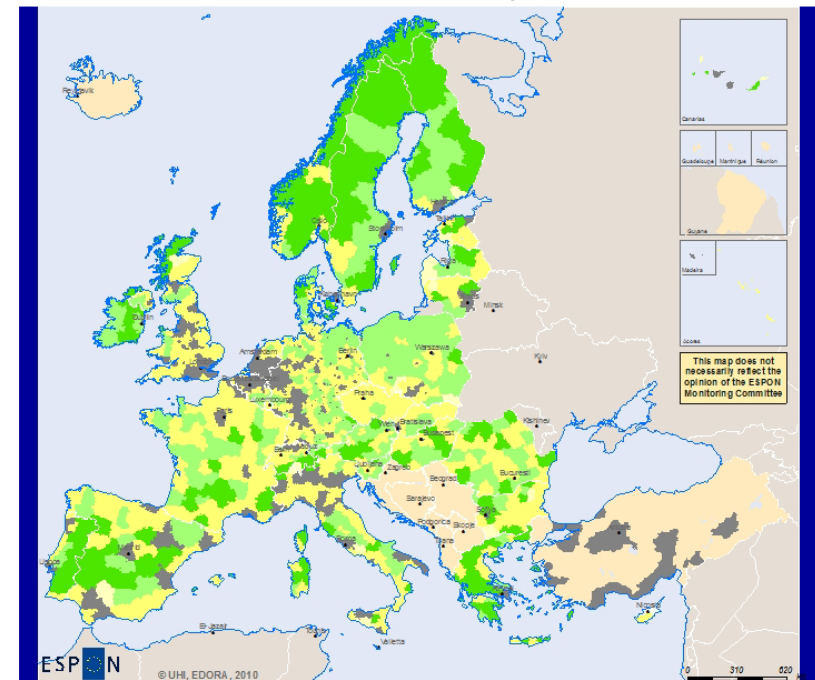

Rurality/accessibility

Cztery typy regionów:

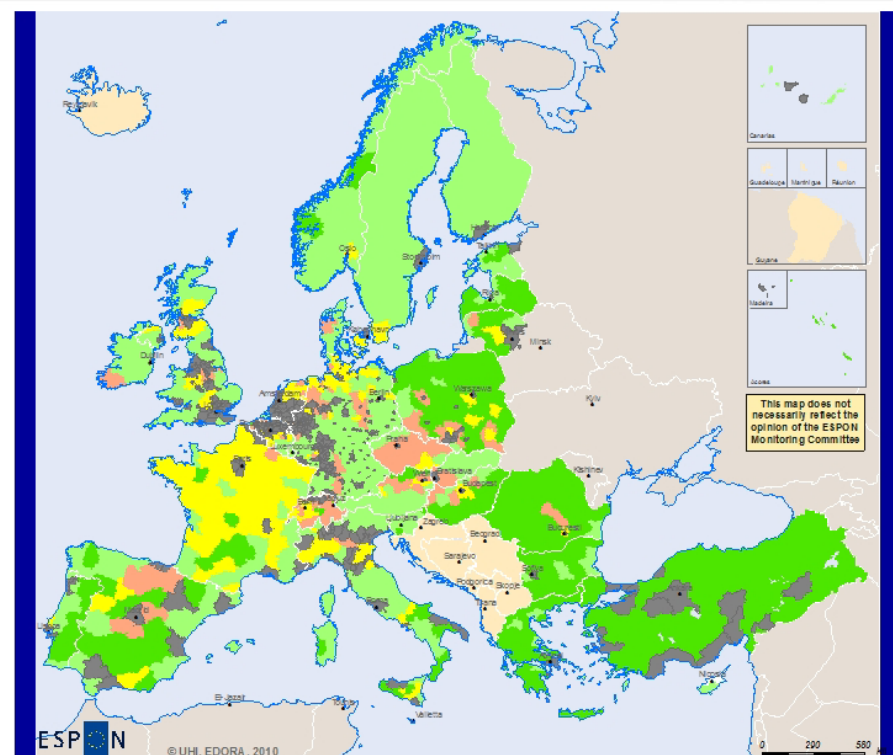
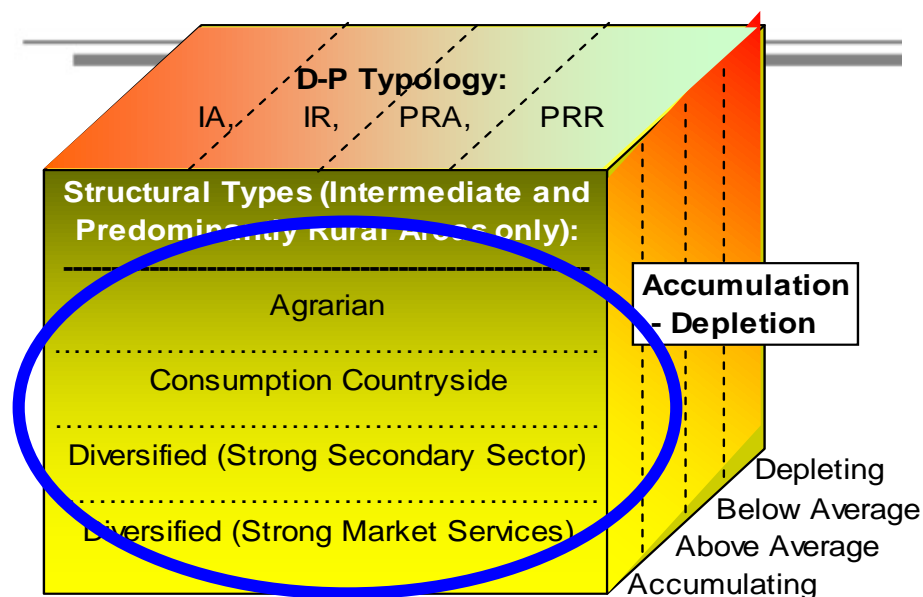
1. Intermediate Accessible
(przejściowe dostępne)
2. Intermediate Remote
(przejściowe odległe)
3. Predominantly Rural Accessible
(wiejskie dostępne)
4. Predominantly Rural Remote
(wiejskie odległe)

Prof. dr hab. Jerzy Bański

Urban-Rural Types (NUTS 3 Regions)

- No Data
- Predominantly Urban
- Intermediate Close to a City
- Intermediate Remote
- Predominantly Rural Close to a City
- Predominantly Rural Remote

Structural Types (Intermediate and Predominantly Rural NUTS 3 Regions)

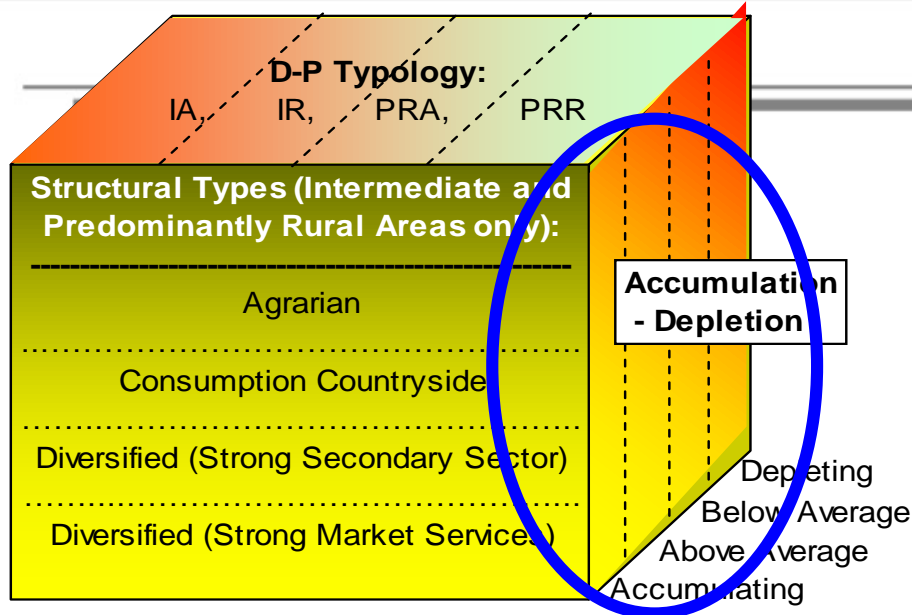
Note: A simplified classification procedure was necessary in CH and TR, due to missing data. However it is anticipated that acquisition of a wider range of indicators would not materially change the outcome.

Economic Restructuring.

1. Agrarian (rolniczy)
2. Consumption Countryside („konsumpcyjny” – nie produkcyjny)
3. Diversified (with strong secondary sector) (zróznicowany 1)
4. Diversified (with strong market services sector) (zróznicowany 2)

Prof. dr hab. Jerzy Bański

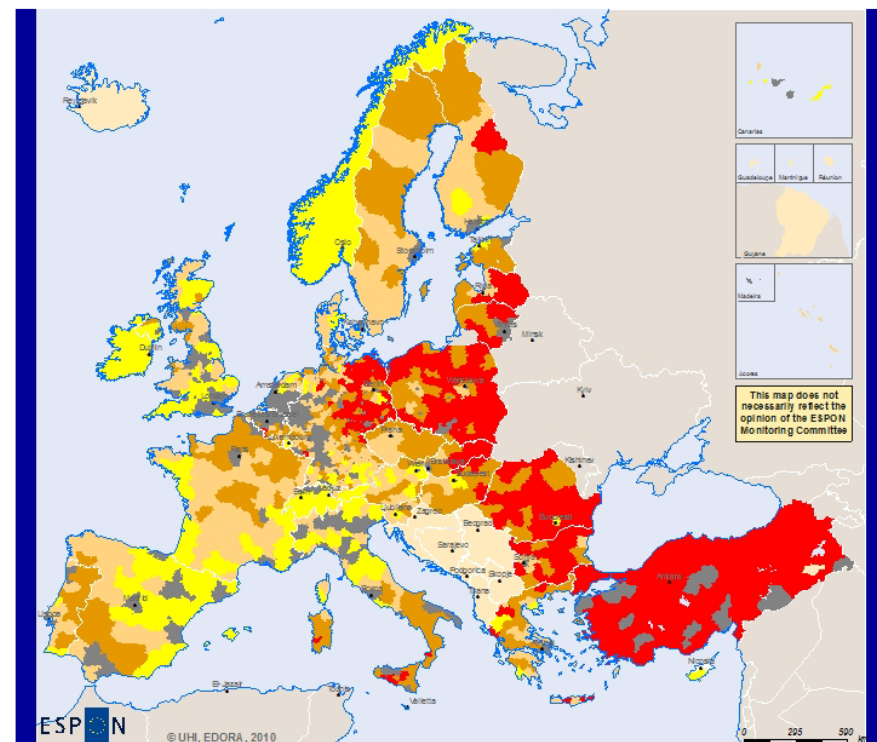

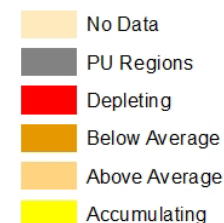
Performance (efektywność ekonomiczna).

1. Accumulating (*wysoka akumulacja – nasycanie*)
2. Above Average (*akumulacja powyżej przeciętnej*)
3. Below Average (*akumulacja poniżej przeciętnej*)
4. Depleting (*wysycane*)

Prof. dr hab. Jerzy Bański

Performance (A-D) Types (Intermediate and Predominantly Rural NUTS 3 Regions)

Note: The type allocation to TR and CH is based upon a reduced set of indicators, and should not be considered fully comparable with the typology for the EU27.

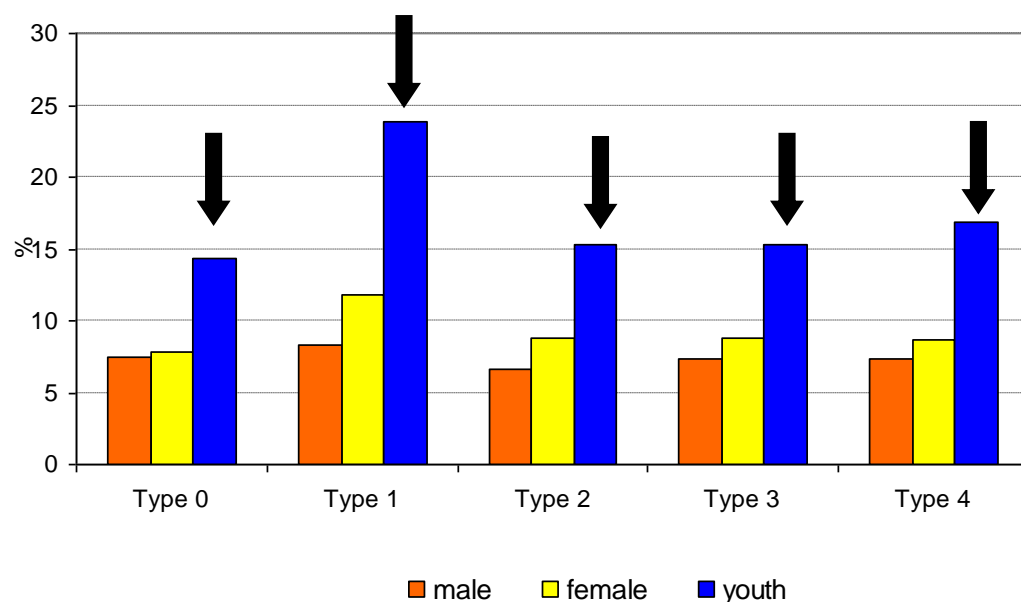
Type 0 – Predominantly Urban Regions

Type 1 – Agrarian Areas

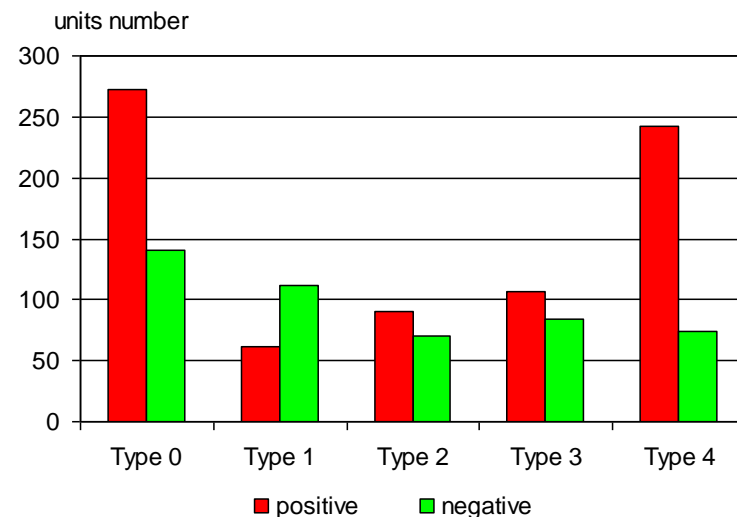
Type 2 – Consumption Countryside

Type 3 – Diversified (Strong Secondary Sector) Rural Areas

Type 4 – Diversified (Strong Private Services Sector) Rural Areas

2000-2005

Zmiany ludnościowe wg NUTS 3 w
okresie, 2000-2005

Prof. dr hab. Jerzy Bański

Bezrobocie wg typu strukturalnego
obszaru wiejskiego w NUTS 3, 2006

Strefy o różnej intensywności oddziaływania dużych miast (powyżej 150 tys. mieszkańców lub/i pełniących rolę ośrodka wojewódzkiego - 22 takie ośrodki) na otaczające je obszary wiejskie.

- 1) rozkład funkcji miejskich (strefy suburbanizacji)
- 2) multimodalna dostępność czasowa, oparta na transporcie samochodowym i kolejowym.

ośrodki o liczbie ludności w rdzeniu powyżej 500 tys. mieszkańców:

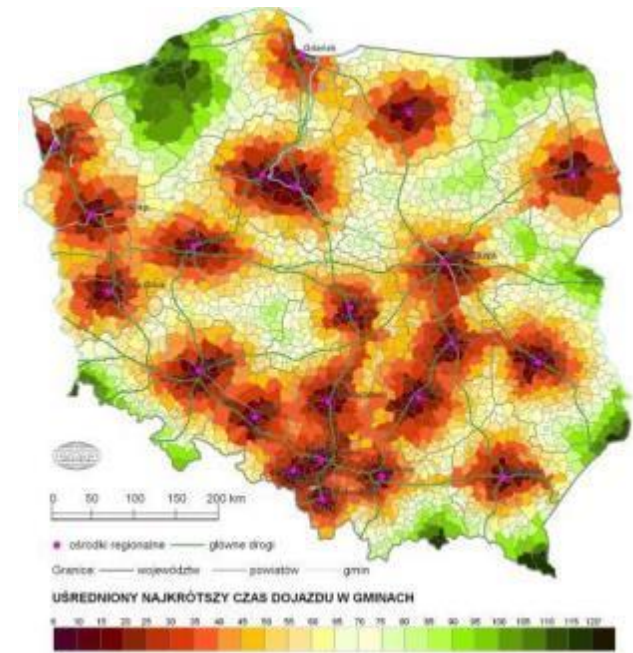
strefa bardzo dobrej dostępności, czas dojazdu do 40 minut;
strefa dostępności zadawalającej, czas dojazdu do 60 minut;
strefa słabej dostępności, czas dojazdu powyżej 60 min;

ośrodki pośrednie:

strefa bardzo dobrej dostępności, czas dojazdu do 30 minut;
strefa dostępności zadawalającej, czas dojazdu do 50 minut;
strefa słabej dostępności, czas dojazdu powyżej 50 min;

pozostałe ośrodki:

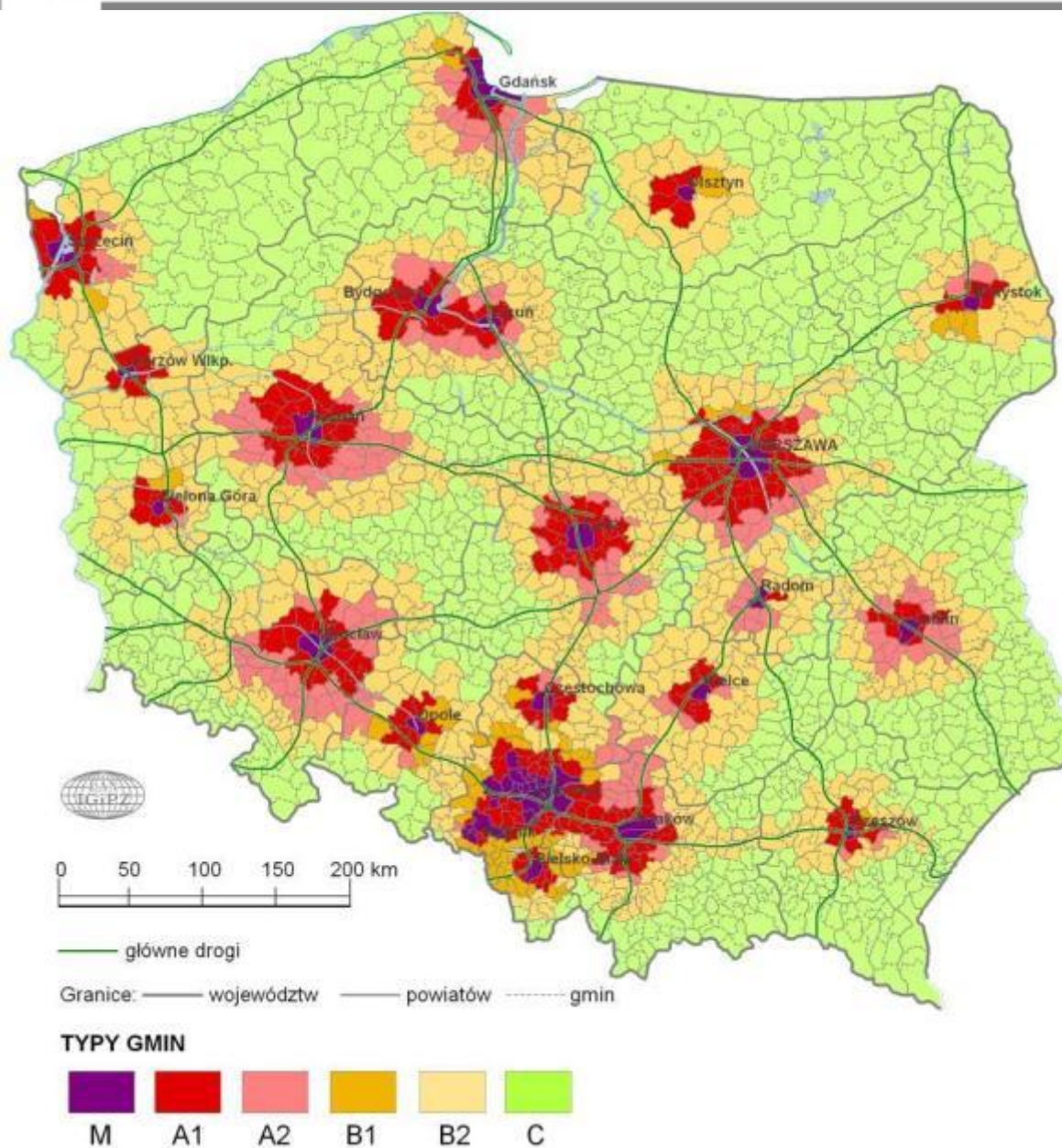
strefa bardzo dobrej dostępności, czas dojazdu do 20 minut;
strefa dostępności zadawalającej, czas dojazdu do 40 minut;
strefa słabej dostępności, czas dojazdu powyżej 40 min.

Prof. dr hab. Jerzy Bański

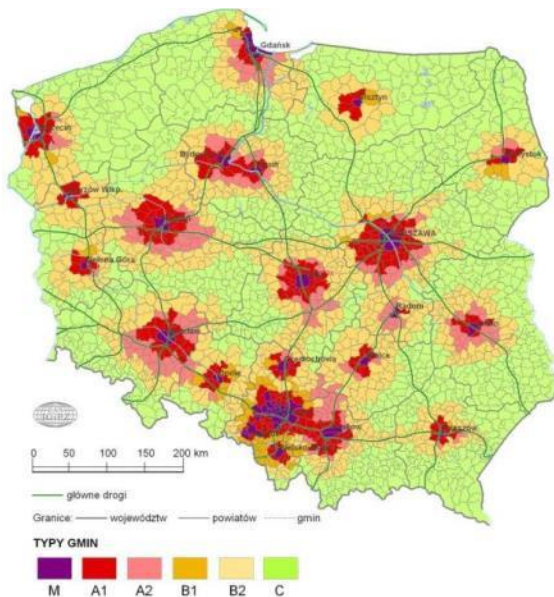

Komornicki, Śleszyński 2009

Typologia gmin według zasięgów oddziaływania

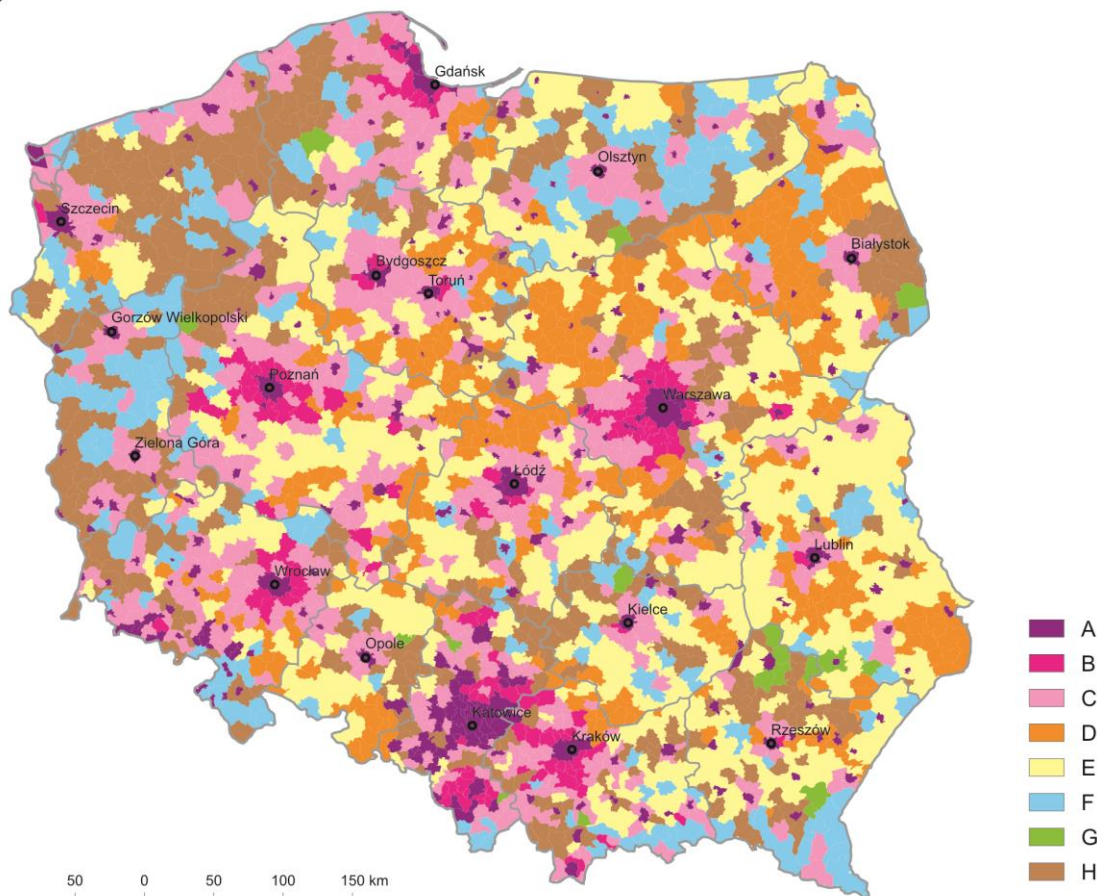
- M – rdzenie ośrodków miejskich;
 - A1 – strefa najsilniejszego rzeczywistego oddziaływania; (rzeczywista strefa podmiejska);
 - A2 – strefa najsilniejszego potencjalnego oddziaływania (potencjalna strefa podmiejska);
 - B1 – słabo dostępna strefa silnego oddziaływania;
 - B2 – strefa słabego potencjalnego oddziaływania (potencjalna strefa zewnętrzna);
 - C – strefa peryferyjna
- Źródło: Komornicki, Śleszyński 2009

Typologia koncentruje się na **oddziaływaniu największych miast**. Brakuje zróżnicowania gmin zaliczonych do typu C; zajmują one ponad połowę powierzchni kraju i mieszka tam ponad 30% ludności Polski. Autorzy wyróżniają aż 5 typów w strefach bezpośredniego sąsiedztwa miast. **Natomiast gminy położone z dala od dużych aglomeracji traktują, jako jednorodne (niezróżnicowane).**

Prof. dr hab. Jerzy Bański

Struktura funkcjonalna gmin

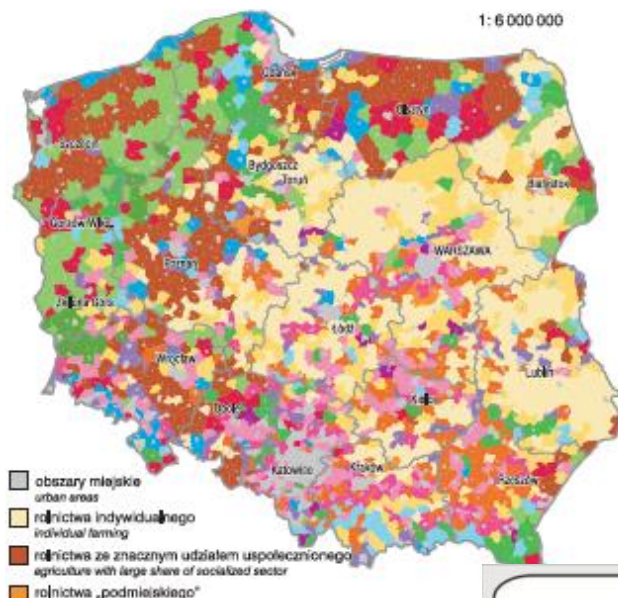
A – gmina miejska,
B – obszar urbanizowany,
C – wielofunkcyjny obszar przejściowy,
D – obszar wybitnie rolniczy,
E – obszar z przewagą funkcji rolniczej,
F – obszar o funkcjach turystycznych i rekreacyjnych,
G – obszar o funkcjach leśnych,
H – obszar o funkcjach mieszanych

Źródło: opracowanie własne

Prof. dr hab. Jerzy Bański

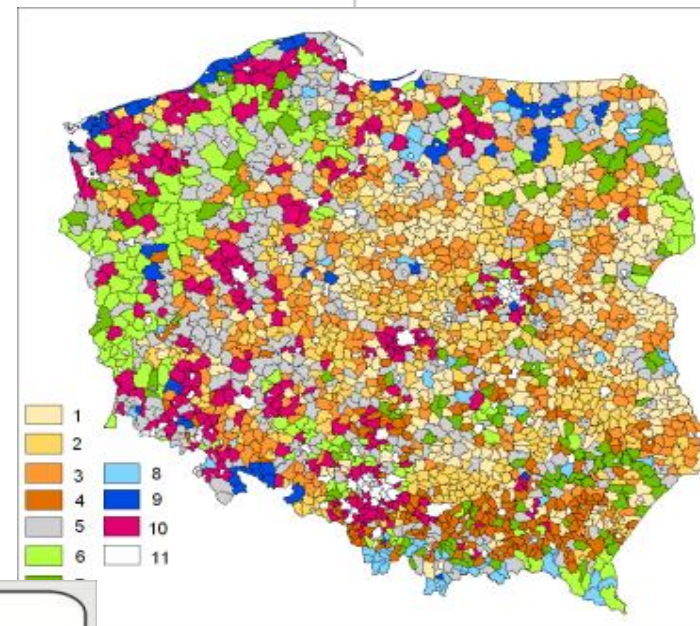

gęstości zaludnienia, 2007; liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w systemie REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, 2007; saldo migracji w okresie 2004-2007; udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej, 2005; udział gospodarstw rolnych produkujących głównie na rynek, 2002; udział gospodarstw rolnych prowadzących wyłącznie działalność rolniczą, 2002; liczba udzielonych noclegów na 1000 mieszkańców, 2007; liczba obiektów turystycznych zbiorowego zakwaterowania na 100 km², 2007; udział lasów w powierzchni ogólnej gminy, 2005; pozyskanie grubizny drewna w m³/km².

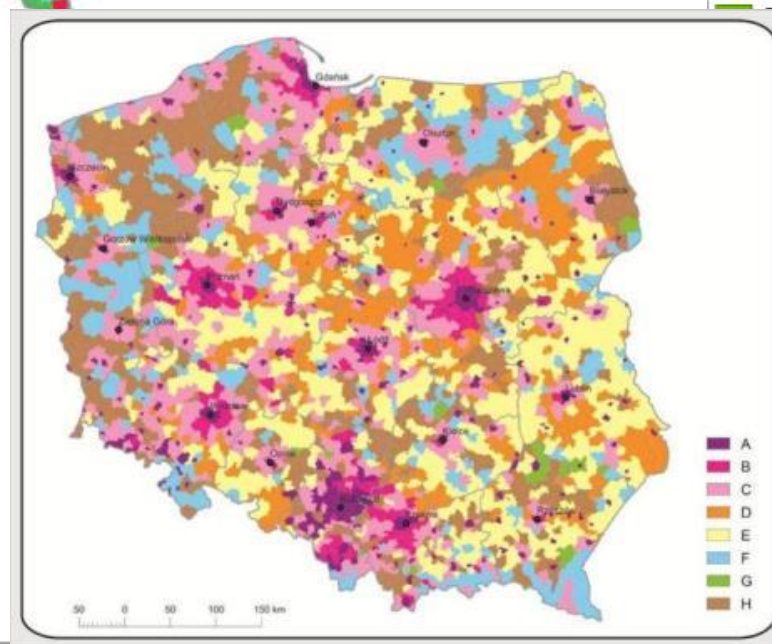

1988, W. Stola

Podstawową wadą tej metody typologii obszarów jest **arbitralność wyboru cech diagnostycznych i przedziałów klasowych** w poszczególnych miernikach statystycznych. Trudność wynika też z braku jednorodnego czasowo i przestrzennie materiału statystycznego.

1999, W. Stola i J. Bański

Prof. dr hab. Jerzy Bański

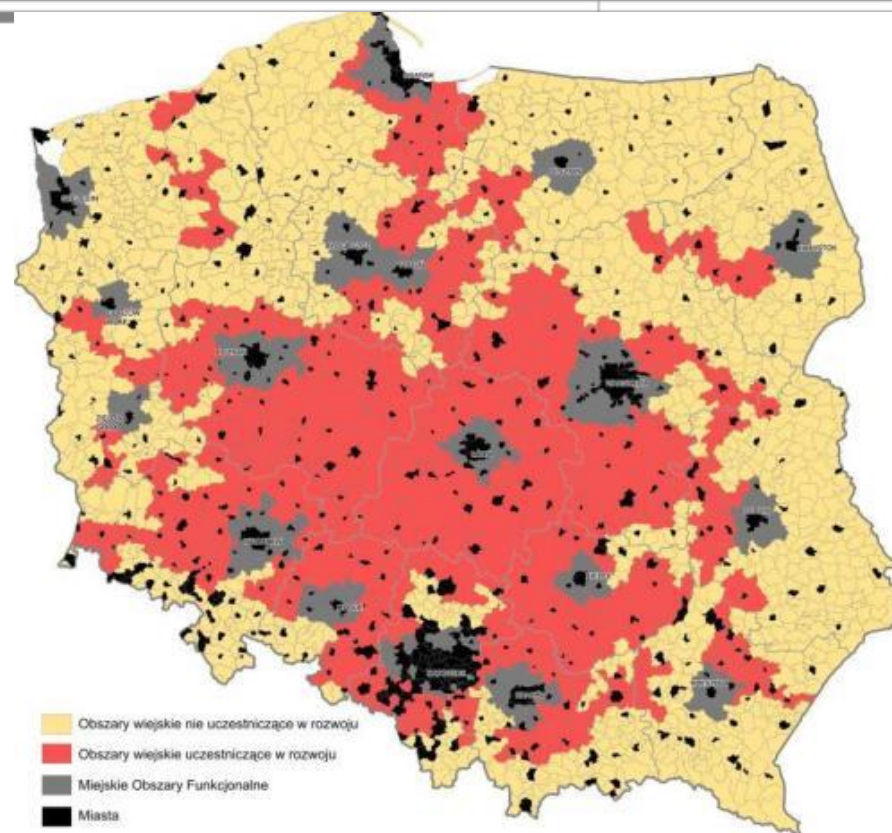
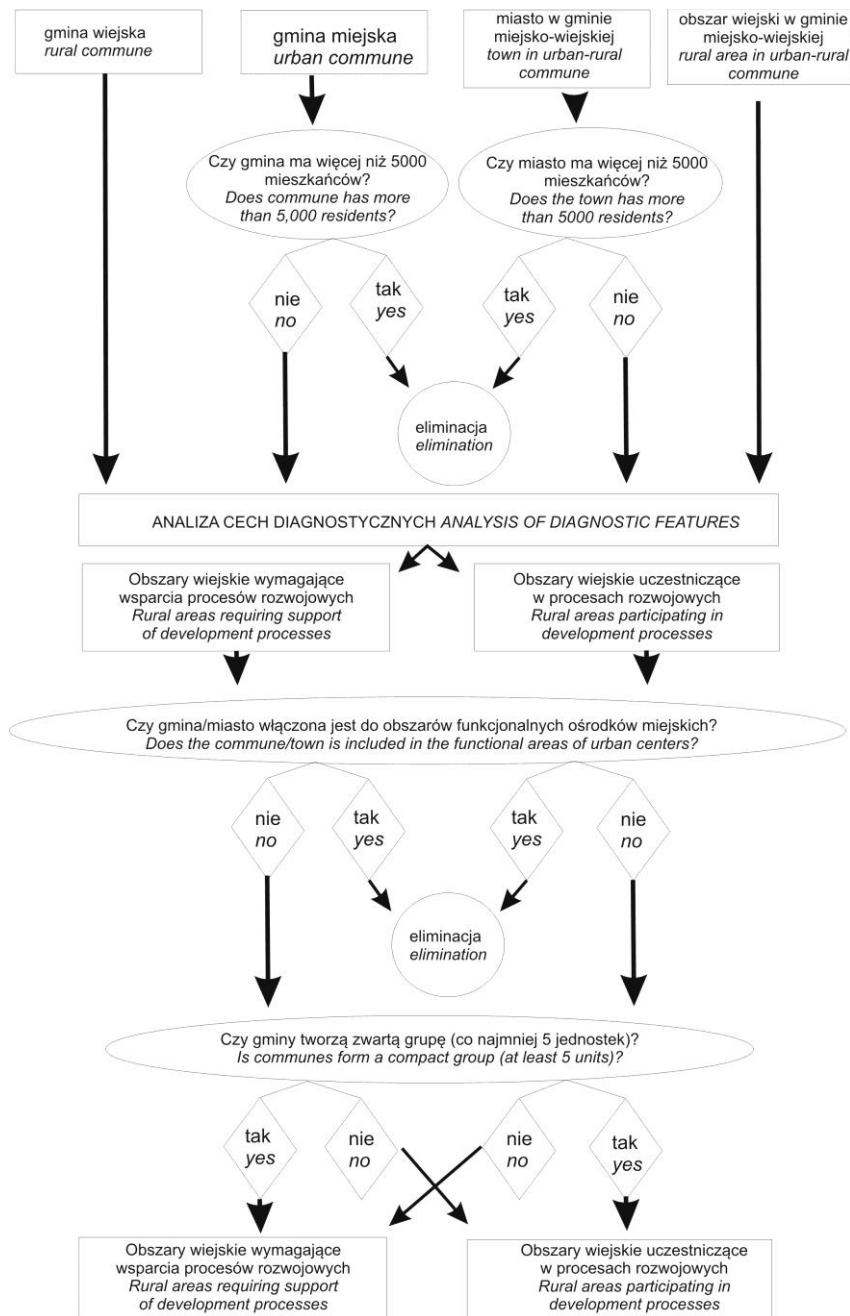

Jak wykorzystać potencjał obszarów wiejskich w rozwoju Polski?

Typ funkcjonalny	Wyzwania i rekomendacje
Wiejskie obszary urbanizowane	Dbałość o ład przestrzenny , rozwój powiązań z ośrodkiem centralnym, wzmacnianie autonomiczności i innowacyjności
Wielofunkcyjne obszary przejściowe	Wzmacnianie funkcji wiodących, rozwój powiązań i dostępności komunikacyjnej z ośrodkiem centralnym , dbałość o ład przestrzenny , monitorowanie konkurencji pomiędzy rolnictwem i innymi funkcjami gospodarczymi
Obszary wybitnie rolnicze	Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego i funkcji alternatywnych, ochrona strategicznych obszarów żywicielskich, podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników , wzrost potencjału produkcyjnego gospodarstw, wzrost wielkości gospodarstw , monitorowanie oddziaływania rolnictwa na środowisko
Obszary z przewagą funkcji rolniczej	Rozwój funkcji pozarolniczych z wykorzystaniem właściwego potencjału endogenicznego, dywersyfikacja produkcji rolnej i podnoszenie jej konkurencyjności i towarowości, rozwój rolnictwa ekologicznego i bioenergetyki , hamowanie procesów i zjawisk peryferyzacji społecznej i gospodarczej, w tym hamowanie odpływu migracyjnego
Obszary o funkcjach turystycznych i rekreacyjnych	Podjęmowanie działań chroniących środowisko przyrodnicze i krajobraz, dywersyfikacja usług turystycznych, rozwój leśnictwa i tradycyjnych form rolnictwa w tym rolnictwa ekologicznego i agroturystyki, poprawa dostępności komunikacyjnej z ośrodkami centralnymi, poprawa usług
Obszary o funkcjach leśnych	Zrównoważony produkcyjny i pozaprodukcyjny rozwój leśnictwa (działania ochronne nie powinny eliminować gospodarczego wykorzystania lasów), rozwój funkcji uzupełniających (rolnictwo, turystyka i rekreacja)
Obszary o funkcjach mieszanych	Wzmacnianie funkcji wiodących wykorzystujących potencjał endogeniczny , ograniczanie peryferyzacji, poprawa dostępności do ośrodków regionalnych

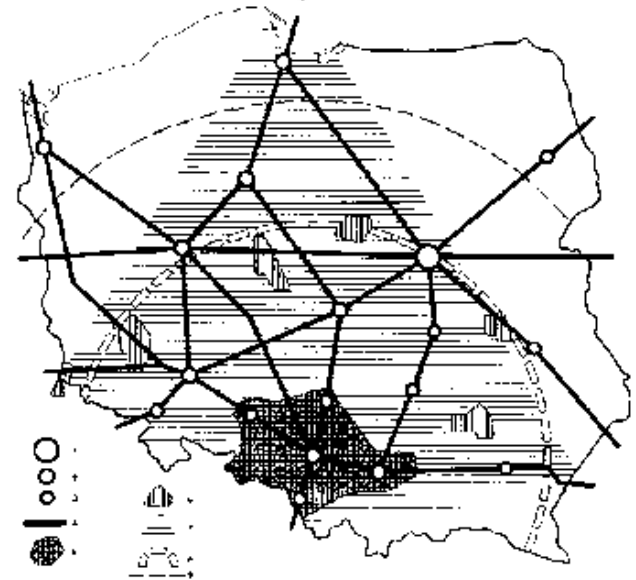
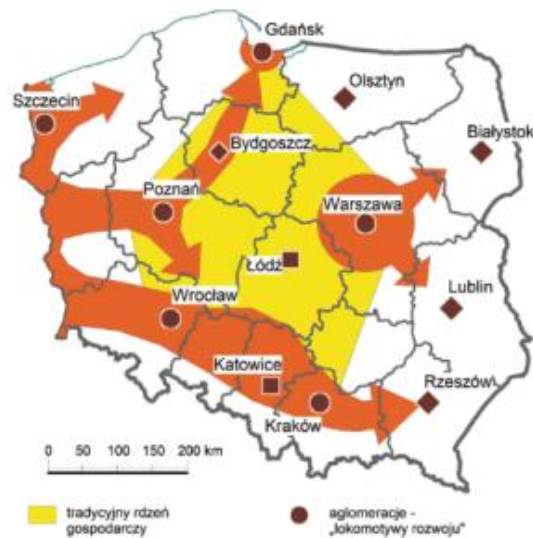

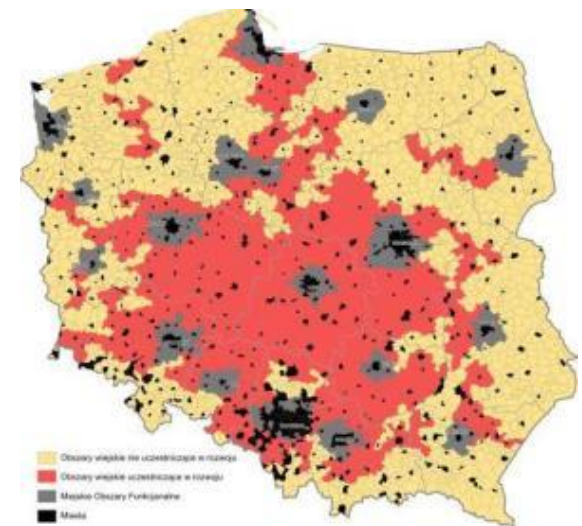
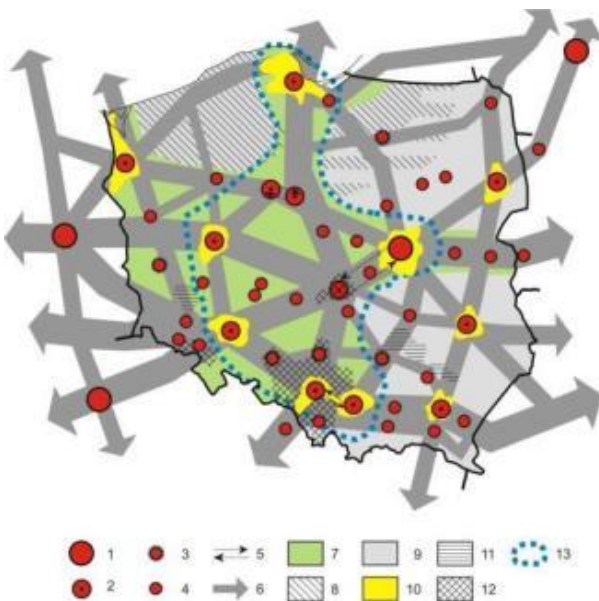
- wskaźnik obciążenia demograficznego, 2000-2010;
- udział terenów zabudowanych i komunikacyjnych w powierzchni ogółem, 2000-2006 (Corine);
- wskaźnik poziomu towarowości rolnictwa, 2002;
- liczba pozarolniczych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, 2000-2010;
- wskaźnik dochodów własnych gmin na mieszkańca, 2000-2010;
- wskaźnik krajowej potencjałowej dostępności drogowej, 2011

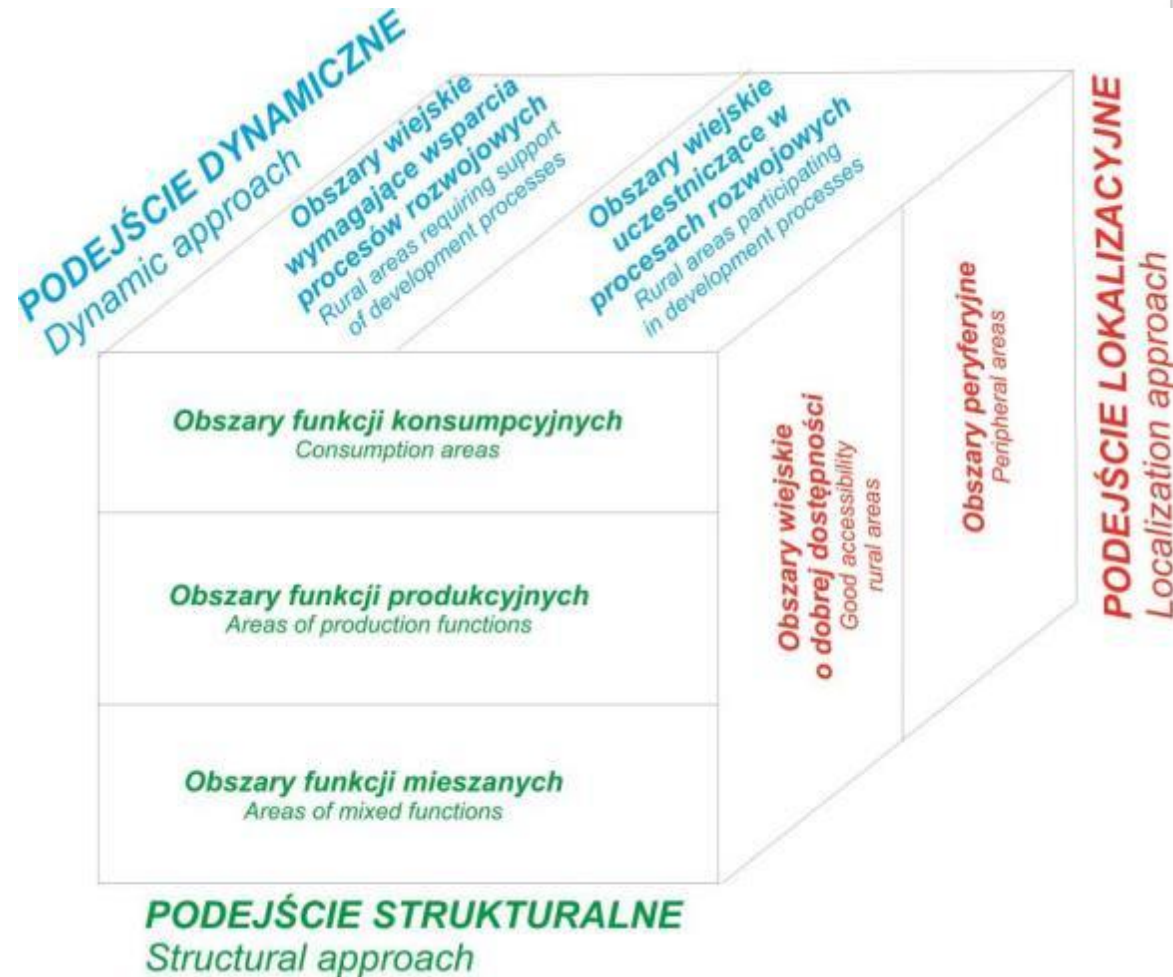

Studium Planu Krajowego 1946

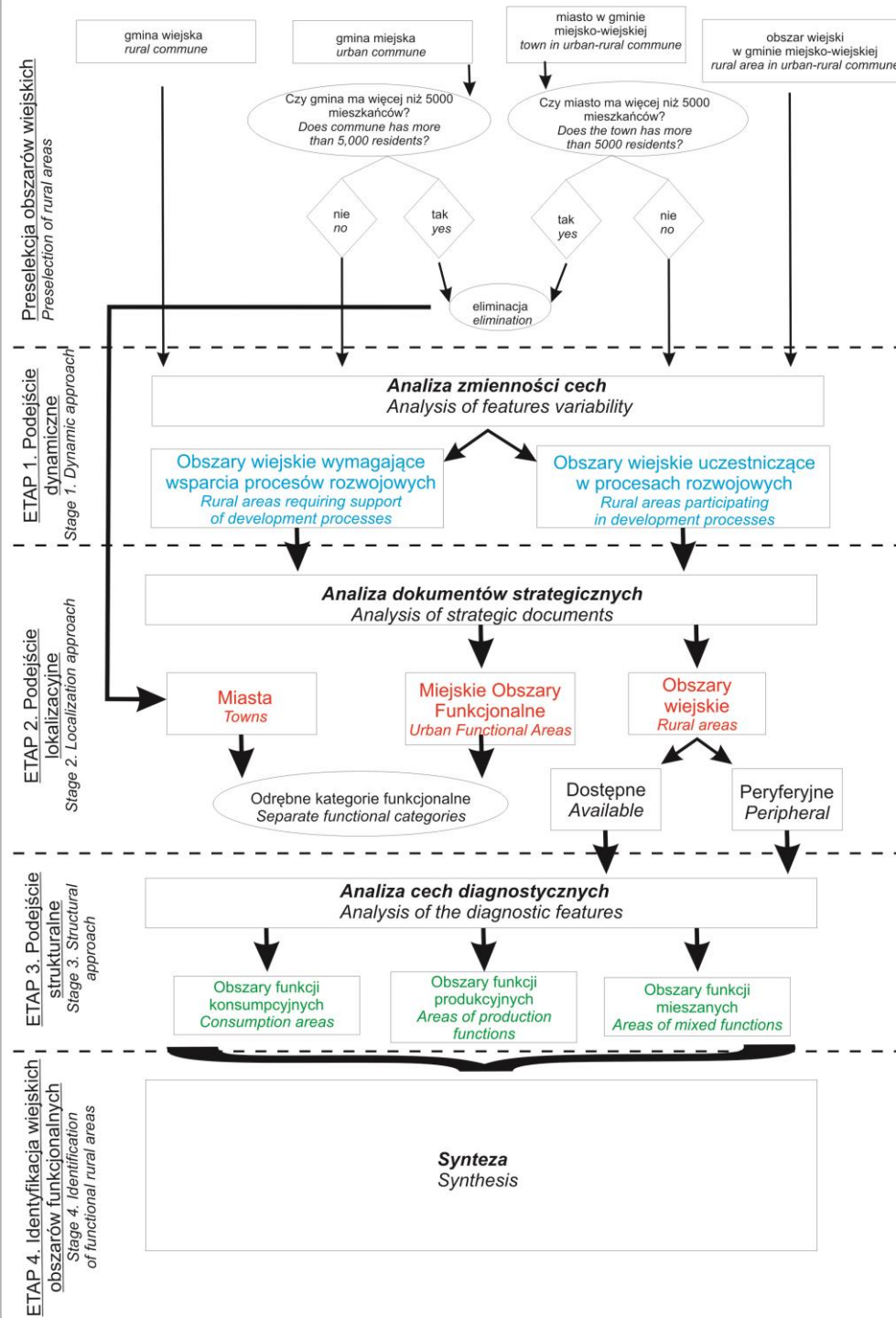
Struktura przestrzenne 1970: *Malisz*

Prof. dr hab. Jerzy Bański

Podejście dynamiczne (2002-2012):

1. wskaźnik obciążenia demograficznego,
2. odsetek gospodarstw rolnych czerpiących ponad 50% dochodów z działalności rolniczej,
3. liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców,
4. odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej,
5. mieszkania oddane do użytku na 1000 mieszkańców.

Podejście lokalizacyjne:

- 1) Miejskie Obszary Funkcjonalne
- 2) miasta powyżej 5 tys. mieszkańców na pozostałych obszarach (wyłączone z dalszych badań),
- 3) obszary wiejskie o dobrej dostępności (wartość wskaźnika korzystniejsza niż wartość przeciętna na obszarach wiejskich),
- 4) obszary wiejskie o słabej dostępności (peryferyjne)

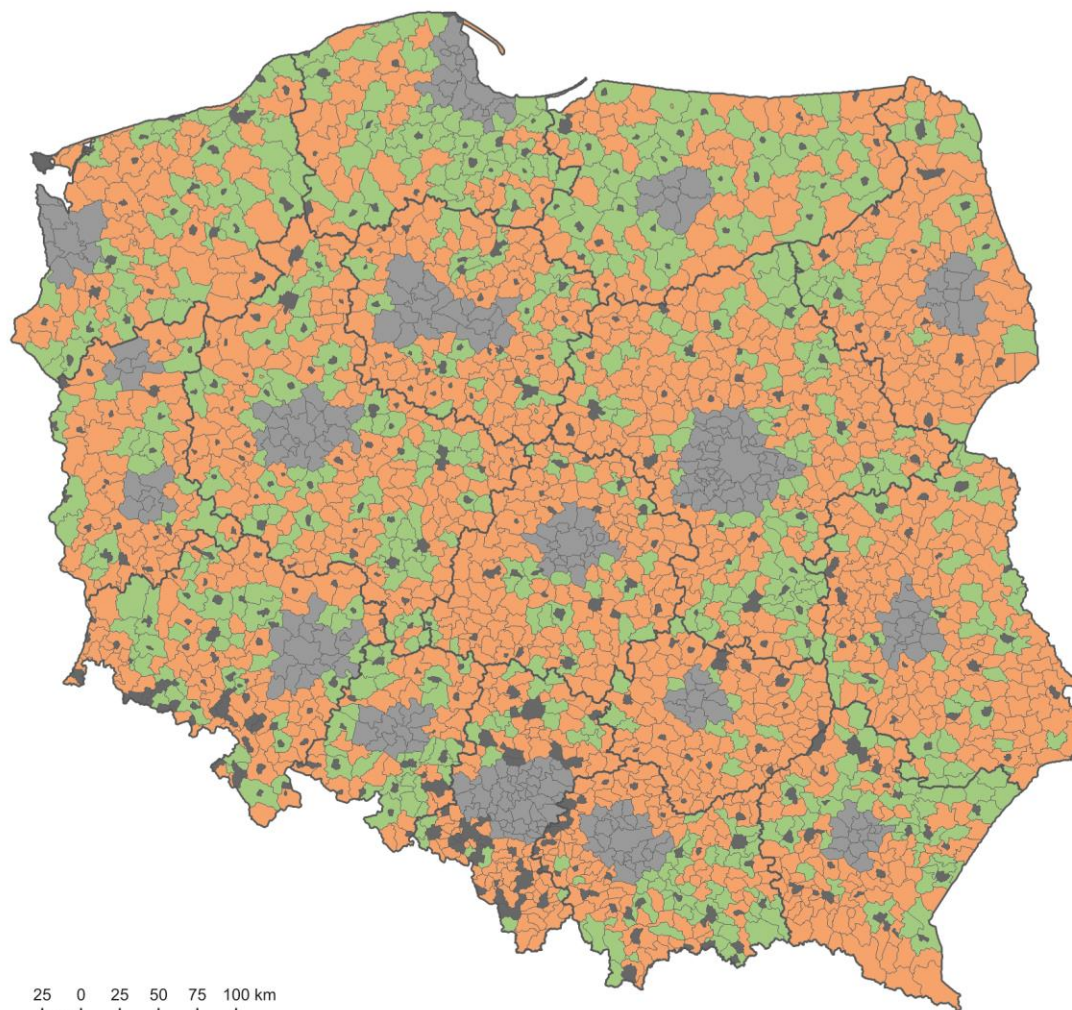
Podejście strukturalne:

1. obszary o przewadze funkcji konsumpcyjnych (usługi, turystyka, mieszkalnictwo, komunikacja, ochrona przyrody, itp.);
2. obszary o przewadze funkcji produkcyjnych (rolnictwo, leśnictwo, przemysł);
3. obszary o funkcjach mieszanych (stosunkowo równomierny udział funkcji konsumpcyjnych i produkcyjnych).

Typy obszarów wiejskich wg podejścia dynamicznego

1. wskaźnik obciążenia demograficznego,
2. odsetek gospodarstw rolnych czerpiących ponad 50% dochodów z działalności rolniczej,
3. liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców,
4. odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej,
5. mieszkania oddane do użytku na 1000 mieszkańców.

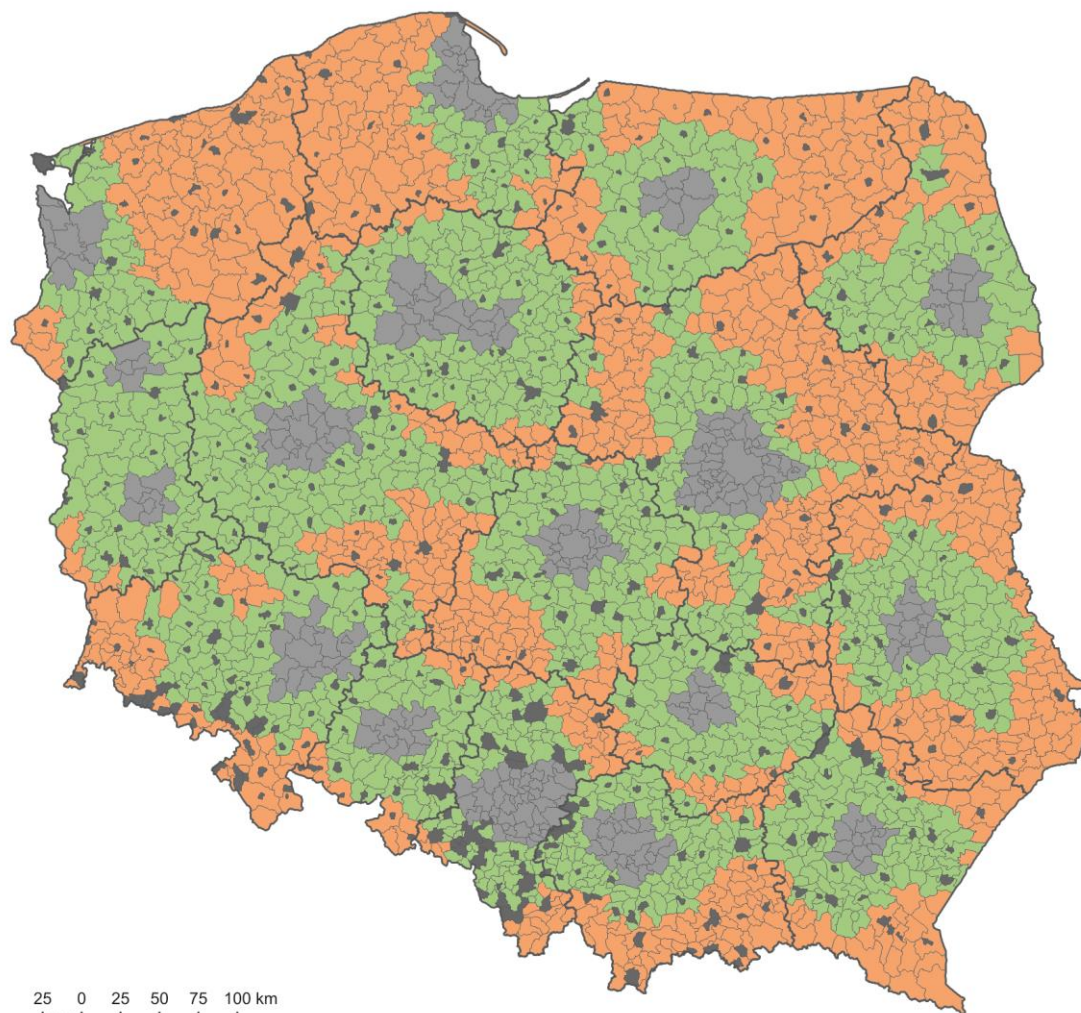
25 0 25 50 75 100 km

- obszar uczestniczący w procesach rozwojowych
- obszar wymagający wsparcia procesów rozwojowych
- Miejski Obszar Funkcjonalny
- miasto

Typy obszarów wiejskich wg podejścia lokalizacyjnego

- 1) Miejskie Obszary Funkcjonalne
- 2) miasta powyżej 5 tys. mieszkańców na pozostałych obszarach (wyłączone z dalszych badań),
- 3) obszary wiejskie o dobrej dostępności (wartość wskaźnika korzystniejsza niż wartość przeciętna na obszarach wiejskich),
- 4) obszary wiejskie o słabej dostępności (peryferyjne)

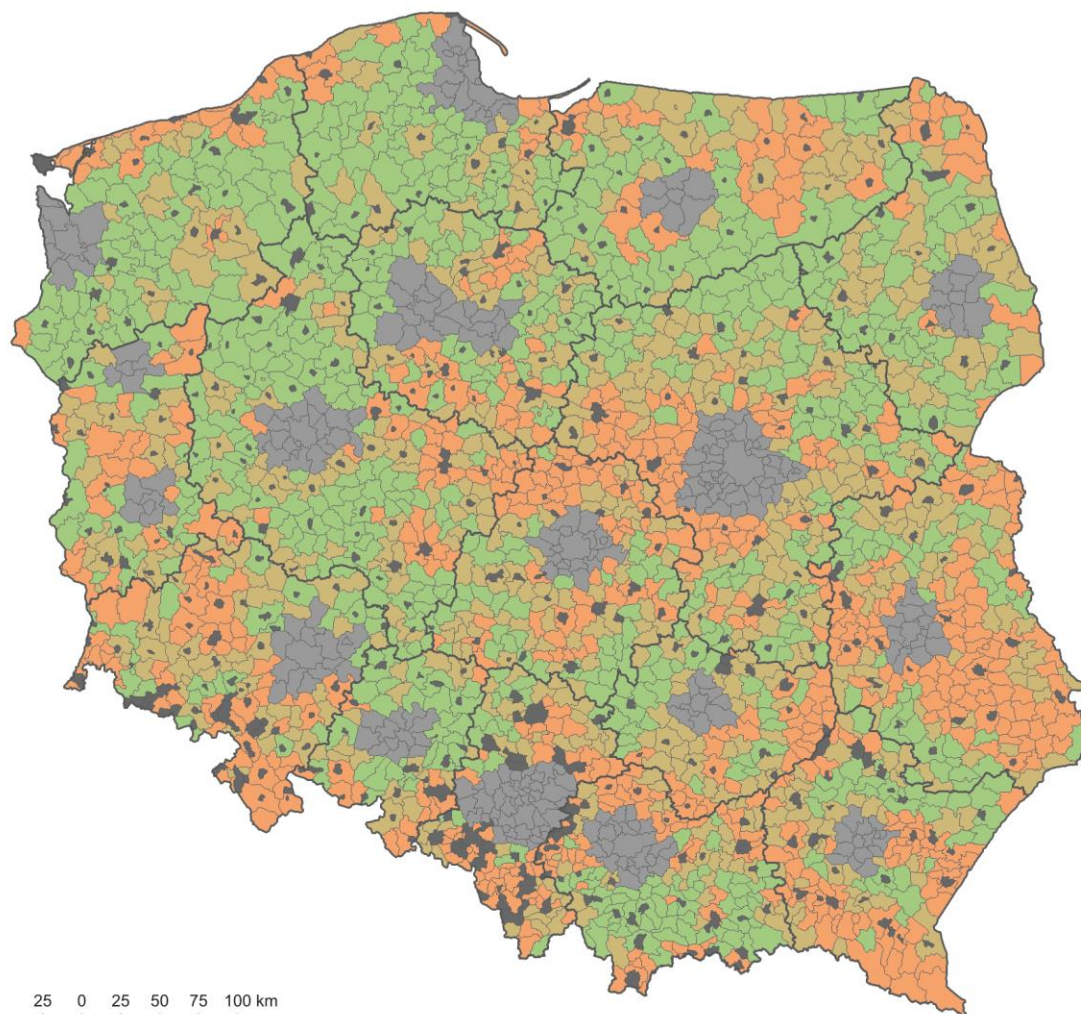
25 0 25 50 75 100 km

- obszar o dobrej dostępności
- obszar peryferyjny
- Miejski Obszar Funkcjonalny
- miasto

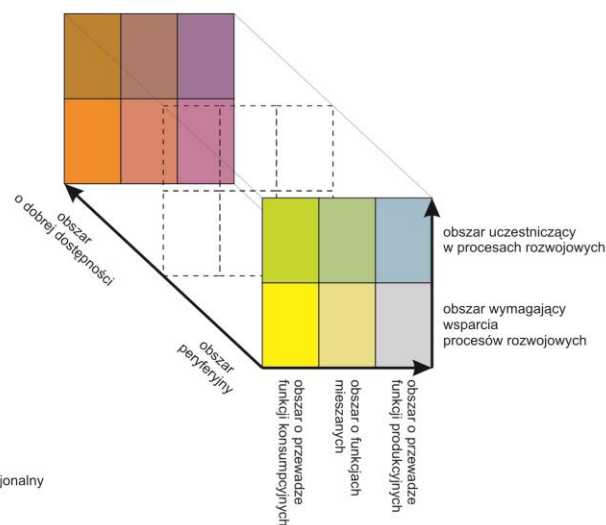
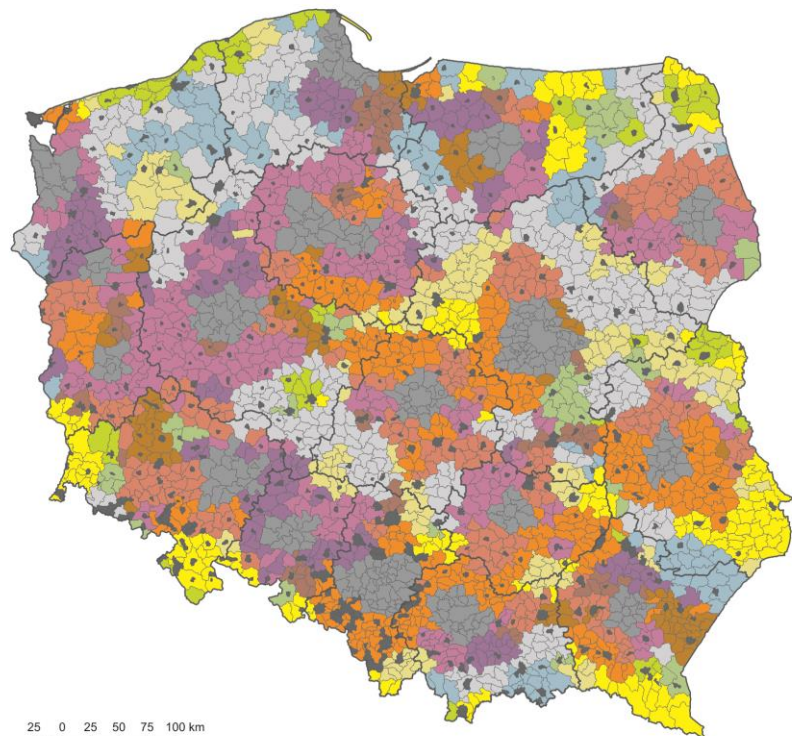
Typy obszarów wiejskich wg podejścia strukturalnego

1. obszary o przewadze funkcji konsumpcyjnych (usługi, turystyka, mieszkalnictwo, komunikacja, ochrona przyrody, itp.);
2. obszary o przewadze funkcji produkcyjnych (rolnictwo, leśnictwo, przemysł);
3. obszary o funkcjach mieszanych (stosunkowo równomierny udział funkcji konsumpcyjnych i produkcyjnych).

25 0 25 50 75 100 km

- obszar o przewadze funkcji produkcyjnych
- obszar o funkcjach mieszanych
- obszar o przewadze funkcji konsumpcyjnych
- Miejski Obszar Funkcjonalny
- miasto

■ Miejski Obszar Funkcjonalny
■ miasto

Wiejskie obszary funkcjonalne

- 1) obszary Miejskich Obszarów Funkcjonalnych KPZK
- 2) obszary miejskie poza Miejskimi Obszarami Funkcjonalnymi;
- 3) wiejskie obszary dobrze dostępne, o funkcjach konsumpcyjnych, uczestniczące w procesach rozwojowych;
- 4) wiejskie obszary dobrze dostępne, o funkcjach produkcyjnych, uczestniczące w procesach rozwojowych;
- 5) wiejskie obszary dobrze dostępne, o funkcjach mieszanych, uczestniczące w procesach rozwojowych;
- 6) wiejskie obszary peryferyjne, o funkcjach konsumpcyjnych, uczestniczące w procesach rozwojowych;
- 7) wiejskie obszary peryferyjne, o funkcjach produkcyjnych, uczestniczące w procesach rozwojowych;
- 8) wiejskie obszary peryferyjne, o funkcjach mieszanych, uczestniczące w procesach rozwojowych;
- 9) wiejskie obszary dobrze dostępne, o funkcjach produkcyjnych, wymagające wsparcia procesów rozwojowych;
- 10) wiejskie obszary dobrze dostępne, o funkcjach konsumpcyjnych, wymagające wsparcia procesów rozwojowych;
- 11) wiejskie obszary dobrze dostępne, o funkcjach mieszanych, wymagające wsparcia procesów rozwojowych;
- 12) wiejskie obszary peryferyjne, o funkcjach produkcyjnych, wymagające wsparcia procesów rozwojowych;
- 13) wiejskie obszary peryferyjne, o funkcjach konsumpcyjnych, wymagające wsparcia procesów rozwojowych;
- 14) wiejskie obszary peryferyjne, o funkcjach mieszanych, wymagające wsparcia procesów rozwojowych.

Obszary funkcjonalne umożliwiają dystrybucję środków wsparcia, niezwiązaną z położeniem administracyjnym, lecz z konkretnym obszarem o określonych cechach społecznych i ekonomicznych.

Poziom istotności podstawowych celów współczesnej polityki regionalnej w Polsce w odniesieniu do typów obszarów wiejskich – propozycja autorska.

Type	Decentralizacja rozwoju Polski	Rozwój słabo rozwiniętych regionów	Uatrakcyjnienie regionów	Wykorzystanie potencjału społeczeństwa
Urban Functional Areas				
Towns outside of the Urban Functional Areas				
well accessible rural areas featuring consumption functions, participating in the development processes				
well accessible rural areas featuring production functions, participating in the development processes				
well accessible rural areas featuring mixed functions, participating in the development processes				
peripheral rural areas featuring consumption functions, participating in the development processes				
peripheral rural areas featuring production functions, participating in the development processes				
peripheral rural areas featuring mixed functions, participating in the development processes				
well accessible rural areas featuring consumption functions, in need of support for the development processes				
well accessible rural areas featuring production functions, in need of support for the development processes				
well accessible rural areas featuring mixed functions, in need of support for the development processes				
peripheral rural areas featuring consumption functions, in need of support for the development processes				
peripheral rural areas featuring production functions, in need of support for the development processes				
peripheral rural areas featuring mixed functions, in need of support for the development processes				

	Bardzo istotne
	Istotne
	Mало istotne

Prof. dr hab. Jerzy Bański

Miara (wskaźnik)

Funkcja 1

Działania X, Y, Z

Funkcja 2

Działania X, K, L

Funkcja....

Działania

Funkcja N

Działania

Funkcja 1 (strategiczna)

Działania X, Y, Z

Funkcja (uzupełniająca)

Działania

Funkcja ... (uzupełniająca)

Działania

Prof. dr hab. Jerzy Bański

Rozwój regionów i obszarów funkcjonalnych?

Mądry wybór priorytetowego sektora (sektorów), który stwarza najlepsze możliwości dla rozwoju regionu i koncentrowanie działań w jego obrębie; to zwiększy efektywność wydatkowania publicznych środków

Region administracyjny – jest “szczególnie sztuczną” jednostką terytorialną, którą cechować mogą bardzo duże różnice struktury przestrzennej.

dlatego

*modele rozwoju terytorialnego powinny odnosić się bardziej do określonych **obszarów funkcjonalnych niż regionów***

Każdemu typowi funkcjonalnemu można zaproponować wykorzystanie najbardziej właściwych programów i interwencji.

Prof. dr hab. Jerzy Bański

